

Bruxelles, 15.6.2016.
COM(2016) 396 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU
o savjetovanju o ribolovnim mogućnostima za 2017. u okviru zajedničke ribarstvene
politike

{SWD(2016) 199 final}

KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o savjetovanju o ribolovnim mogućnostima za 2017.

u okviru zajedničke ribarstvene politike

Uvod

U ovoj komunikaciji određuju se načela za oblikovanje prijedlogâ Komisije za ribolovne mogućnosti za 2017. Države članice, savjetodavna vijeća, dionici i javnost pozvani su iznijeti prijedloge o tim političkih smjernicama do 1. rujna 2016. Ova komunikacija sadržava i godišnje izvješće o provedbi obveze iskrcavanja, napretku u postizanju najvećeg održivog prinosa (MSY) i stanju ribljih stokova¹.

Ribolovne mogućnosti za 2017. bit će utvrđene u okviru ciljeva zajedničke ribarstvene politike (ZRP) iz 2014., na temelju najboljih raspoloživih znanstvenih savjeta². U skladu sa ZRP-om ribolovni pritisak na stokove trebalo bi što je prije moguće, a najkasnije do 2020., uskladiti s ciljem najvećeg održivog prinosa (MSY) iz članka 2.2. ZRP-a. Ako znanstveni savjet nije raspoloživ, Komisija će primijeniti predostrožni pristup u skladu s ciljevima ZRP-a.

Ovu komunikaciju treba promatrati u kontekstu sporazuma koji su suzakonodavci postigli početkom 2016. o višegodišnjem planu za stokove u Baltičkome moru³. Taj plan bit će temelj za prijedloge za utvrđivanje ukupnog dopuštenog ulova (TAC) predmetnih stokova.

U Sredozemlju, iako ribolovne mogućnosti nisu utvrđene na razini EU-a putem TAC-a⁴, prelov je i dalje prisutan. Komisija smatra da je potrebno hitno djelovanje kako se to stanje preokrenulo.

Dodatni čimbenik koji treba razmotriti je uvođenje obveze iskrcavanja na Baltiku i u pelagijskom ribolovu (2015.) i postupno u posebnom pridnenom ribolovu u Atlantiku i u bazenu Sjevernog mora (2016.). U 2017. će se u potonjem morskom bazenu pokrivati više vrsta ribolova te pridnene flote u sredozemnom i crnomorskom bazenu.

SPORAZUM O VIŠEGODIŠNJEM PLANU ZA BALTIČKE STOKOVE

Važan korak prema ostvarenju ciljeva ZRP-a je sporazum između Europskog parlamenta i Vijeća o prijedlogu višegodišnjeg plana za Baltičko more. U planu se navode ciljevi MSY-ja s rokovima za predmetne stokove i uvode rasponi ribolovne smrtnosti koji su u skladu s ostvarivanjem ciljeva MSY-ja (F_{MSY}). Ti rasponi, određeni na temelju znanstvenih savjeta⁵, obuhvaćaju sve razine ribolovne smrtnosti koje će dugoročno dovesti do postizanja MSY-a u Baltičkome moru.

Rasponi koji omogućuju najviši održivi prinos (F_{MSY}) obuhvaćaju dva dijela. U uobičajenim okolnostima ribolovne mogućnosti trebalo bi utvrditi unutar dijela raspona s nižim vrijednostima F_{MSY} -a. Dio raspona s višim vrijednostima može poslužiti za utvrđivanje TAC-a u posebnim okolnostima⁶: ako je, na temelju znanstvenih savjeta ili

¹ Kako je propisano člankom 15. stavkom 14. i člankom 50. Uredbe (EU) br. 1380/2013 od 11. prosinca 2013. (SL L 354, 28.12.2013.).

² Iz ICES-a i, ako je primjenjivo, STECF-a i SAC-a (Znanstveni savjetodavni odbor GFCM-a).

³ Na temelju prijedloga Komisije COM(2014) 614 final od 6. listopada 2014.

⁴ Osim plavoperajne tune.

⁵ Dostavio ICES (Međunarodno vijeće za istraživanje mora).

⁶ Pod uvjetom da je stok iznad razine koja omogućuje ribolov u skladu s MSY-jem.

dokaza, to potrebno za ostvarenje ciljeva ZRP-a u mješovitom ribolovu ili ako postoji opasnost od ozbiljne štete za stok uzrokovane dinamikom unutar stoka ili među stokovima različitih vrsta. Gornji dio raspona može poslužiti i za ograničavanje međugodišnjih promjena TAC-a (do najviše 20 %). Ako stok padne ispod znanstveno određenih razina, predviđene su korektivne mjere za obnovu stoka iznad razine koja omogućuje postizanje dugoročnog najvećeg održivog prinosa.

Taj je sporazum velik napredak u provedbi ZRP-a, u kojem je donošenje višegodišnjih planova navedeno kao prioritet. Komisija će nakon postizanja sporazuma ubrzati izradu prijedloga višegodišnjih planova za druge morske bazene.

RIBARSTVO U SREDOZEMLJU

Komisija je osobito zabrinuta zbog stanja u Sredozemnom moru. Mnogi procijenjeni stokovi izlovljeni su znatno iznad ciljnih procjena MSY-ja. Sredozemno more suočeno je sa znatnim poteškoćama u pogledu postizanja MSY-ja do 2020. za većinu stokova. Komisija je pozvala dionike da poduzmu hitne mjere kako bi preokrenuli trendove u pogledu ulova i biomase⁷. Sve uključene strane (države članice, međunarodna tijela poput Opće komisije za ribarstvo Sredozemlja (GFCM) i dionici) moraju preuzeti odgovornost i utvrditi konkretne mjere za postizanje održivosti.

Komisija će u okviru GFCM-a nastaviti promicati aktivnosti u cilju poboljšanja stanja stokova koje dijeli s trećim zemljama (npr. pridneni stokovi u Sicilijanskom prolazu ili mali pelagijski i pridneni stokovi u Jonskom i Egejskom moru)) te ubrzati pripremu prijedloga višegodišnjih planova za stokove koje gotovo isključivo love ribari EU-a (mali pelagijski ribolov u Jadranskom moru i pridneni ribolov u zapadnom Sredozemlju). Usporedno s tim države članice trebale bi hitno dovršiti reviziju nacionalnih planova upravljanja⁸ u koje će ugraditi ciljeve MSY-ja.

PRIJEDLOZI ZA UKUPNI DOPUŠTENI ULOV (TAC) ZA 2017.

Stokovi za koje postoji procjena MSY-ja

Za postizanje MSY-ja najkasnije do 2020. mora se povećati udio stokova izlovljenih na razini koja odgovara MSY-ju. U tom pogledu Komisija je od znanstvenih savjetodavnih tijela zatražila praćenje razvoja ribolovne smrtnosti i stanja stokova u svim morskim bazenima EU-a imajući u vidu ostvarenje cilja MSY-ja do 2020.

Važan korak prema ostvarenju tog cilja je namjera Komisije da predloži TAC-ove u skladu s postizanjem MSY-ja tijekom 2017. To zahtijeva obvezu Vijeća da uskladi svoje odluke s tim pristupom. MSY omogućuje najveći mogući ulov tijekom neodređenog vremenskog razdoblja bez štete po stokove.

Pri izradi prijedloga TAC-ova za 2017. za stokove za koje postoji procjena MSY-ja (osim za baltičke stokove) Komisija namjerava koristiti se dostupnim vrijednostima MSY-ja do donošenja novih višegodišnjih planova za ostale morske bazene.

Kašnjenje u postizanju MSY-ja nakon 2017. moglo bi biti prihvatljivo samo uz čvrste dokaze da bi vrlo veliko smanjenje ribolovnih mogućnosti ozbiljno ugrozilo socijalnu i gospodarsku održivost predmetnih ribarskih flota. U takvim iznimnim slučajevima Komisija od država članica kojih se to tiče očekuje opipljivi dokaz takvih socijalnih i gospodarskih učinaka.

⁷ Na seminaru visoke razine u Cataniji o stanju stokova u Sredozemlju, u veljači 2016.

⁸ Doneseno u skladu s člankom 19. Uredbe (EZ) br. 1967/2006.

Povećanje broja ribljih stokova koje se lovi u skladu s MSY-jem, snažniji stokovi i izgledi za veći prinos omogućit će opće poboljšanje gospodarskih rezultata flote EU-a. Primjer ribarstva u EU-u koji iskazuje povećanu dobit iz održivog ribolova je izlov lista i iverka zlatopjega u Sjevernome moru. Gospodarski rezultati flota za izlov iverka zlatopjega znatno su se poboljšali u sklopu plana upravljanja kojim je ribolov usmjeren prema MSY-ju. Otkako se stok iskorištava na razini MSY-ja, iskrcaji po jedinici napora i vrijednost po jedinici napora povećali su se u svim segmentima, osobito u pogledu britanskih i nizozemskih kočarica. Pozitivan gospodarski trend vidljiv je i u nekim flotama koje se bave izlovom koljaka. Detaljniji podaci nalaze se u radnom dokumentu službi priloženom ovoj komunikaciji.

Ako su postojeći višegodišnji planovi u skladu s MSY-jem 2017., trebalo bi ih primjenjivati. Glede planova koji više nisu u skladu s ciljem MSY-ja, npr. zato što uključuju manje ambiciozan cilj, Komisija namjerava donijeti prijedloge za TAC na temelju MSY-ja 2017.

U pogledu stokova (za koje postoji procjena MSY-ja) koji se dijele s trećim zemljama Komisija i dalje nastoji postići dogovor sa svojim partnerima na temelju istog pristupa, MSY-ja 2017. U pogledu stokova kojima se upravlja preko regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom (RFMO-ovi) Komisija slijedi pristup koji je utvrdilo Vijeće u pregovaračkim smjernicama za RFMO-ove, koji prati iste standarde i načela kao u EU-u.

Ostali stokovi

U pogledu stokova za koje ne postoji potpuna procjena MSY-ja razmatraju se alternativni parametri. Prijedlozi TAC-ova temeljit će se na raspoloživim biološkim savjetima i njima se neće ugroziti očuvanje stokova. U pogledu tih stokova može se utvrditi niz mogućnosti.

Stokovi s dostupnim podacima za utvrđivanje indikativne vrijednosti MSY-ja

Ti se stokovi procjenjuju uz pomoć modela predviđanja trendova, a ICES iznosi savjet u pogledu količina ulova⁹. Taj će pristup biti sličan kao za stokove s punom procjenom MSY-ja.

Stokovi za koje su dostupni trendovi procijenjeni na temelju istraživanja ili vremenskog slijeda ulova

Ako nema procjene MSY-ja, znanstveni savjet predlaže ograničenja ulova. Komisija će se koristiti savjetima ICES-a glede tih stokova i razmatrati stanje od slučaja do slučaja, primjenjujući predostrožni pristup i predlažući razmjerna smanjenja prema potrebi.

Stokovi koje se smatra stabilnima

U 2013. Vijeće je odlučilo ne mijenjati TAC za 26 stokova do 2018., osim ako se u biološkim savjetima zatraži prilagodba. Ti se stokovi općenito iskorištavaju samo kao usputni ulov, stopa iskoristivosti njihovih kvota niska je, nisu od velike gospodarske važnosti, a podaci o njihovu stanju nepotpuni su. Komisija namjerava zadržati taj pristup, uzimajući u obzir moguće smjernice ICES-a u pogledu preispitivanja i predlažući prilagodbe TAC-a ako je to u skladu s tim savjetima.

Stokovi za koje nisu dostupni biološki savjeti

Ako nema bioloških savjeta, trebalo bi na sustavan, transparentan i unaprijed utvrđen način primijeniti odgovarajuće prijedloge TAC-ova u skladu s predostrožnim pristupom, u skladu s člankom 2. stavkom 2. ZRP-a. ICES dodatno razvija alate za popunjavanje postojećih praznina.

⁹ Na temelju indikativne vrijednosti MSY-ja.

TAC i obveza iskrčavanja cjelokupnog ulova

U skladu s pravilima ZRP-a ribolovne mogućnosti za stokove podložne obvezi iskrčavanja trebalo bi utvrditi uzimajući u obzir ulov, a ne iskrcaj, na temelju bioloških savjeta. To ne bi trebalo ugroziti cilj MSY-ja ili povećati ribolovnu smrtnost.

U povratnim informacijama brodara i država članica istaknuta je važnost tih prilagodbi TAC-a za izbjegavanje tzv. učinka *vrsta koje ograničavaju ribolov*, odnosno situacije u kojoj puno iskorištavanje kvote za jedan stok može uzrokovati prekid ribolova unatoč raspoloživosti kvota za druge stokove. Prilagodbe TAC-a dio su cjelokupnog paketa mjera za provedbu obveze iskrčavanja, koji uključuje poboljšane strategije za razmjenu kvota i nastavak ograničena odbacivanja ulova u skladu s izuzećem na temelju stope preživljavanja i izuzećem *de minimis*. Usklađivanje tehničkih mjera i regionalizirana prilagodba pristupa selektivnosti i izbjegavanja također moraju igrati važnu ulogu u cilju izbjegavanja učinka vrsta koje ograničavaju ribolov u budućnosti. Komisijin prijedlog novog okvira za tehničke mjere¹⁰ dodatno pridonosi ublažavanju tog problema.

Skupine država članica iz različitih morskih bazena pripremaju se za nastavak uvođenja obveze iskrčavanja u 2017. godini kojom bi se trebali obuhvatiti i važni stokovi koji određuju ribarstvo, nabrojeni u članku 15. stavku 1. ZRP-a iz 2014. Kao i 2016., Komisija predviđa prilagodbe TAC-ova u pogledu stokova podložnih obvezi iskrčavanja od 2017. Komisija će predati metodu na temelju koje su izračunate prošlogodišnje prilagodbe TAC-a svojem Znanstvenom, tehničkom i gospodarskom odboru za ribarstvo (STECF) i zatražiti njegov savjet. Ako ovjereni ili potpuni podaci o odbačenom ulovu nisu dostupni, Komisija namjerava izračunati prilagodbe TAC-a na temelju ekstrapolacije podataka ako je to metodološki prihvatljivo.

U 2017. nije potrebna prilagodba TAC-a za stokove za koje obveza iskrčavanja stupa na snagu u kasnijim godinama. Ako su prilagodbe TAC-a predviđene za stokove kojima se upravlja u suradnji s međunarodnim partnerima (treće zemlje, RFMO-ovi), te prilagodbe podliježu savjetovanju i pregovorima s tim partnerima.

RAZVOJ STANJA STOKOVA

Napredak u postizanju MSY-ja

Kako bi izvijestio o napretku u postizanju MSY-ja, STECF je ocijenio napredak u postizanju ciljeva MSY-ja za svaki pojedinačni stok i svaki morski bazen. Ocjena sadržava podatke o količini stokova izlovljenih u skladu s MSY-jem, o ukupnim razinama ribolovne smrtnosti i o relevantnim parametrima biomase. Detaljniji podaci iz analize STECF-a za 2016. nalaze se u radnom dokumentu službi priloženom ovoj komunikaciji¹¹.

Ukupna i regionalna ocjena

Prema STECF-u, ukupno gledajući ostvaren je napredak prema MSY-ju¹². U svim regijama za koje su određeni TAC-ovi stopa izlova iznad MSY-ja znatno je smanjena. Ribolov¹³ je 2014. iznosio 104 % , u odnosu na F_{MSY} , (pad u odnosu na 147 % u 2003. i 120 % u 2008.). Najbolji rezultati zabilježeni su u Sjevernome moru (u širem smislu), gdje je prosječna ribolovna smrtnost flota iznosila 92 % u odnosu na F_{MSY} u 2014.

¹⁰ COM(2016) 134 final od 11. ožujka 2016.

¹¹ Iz izvješća STECF-a „Praćenje učinkovitosti Zajedničke ribarstvene politike” (STECF-16-05) - znanstvena i politička izvješća Zajedničkog istraživačkog centra, 2016.

¹² STECF-16-05, tablica 7.

¹³ Ukupni prosjek utemeljen na modelu, za pojedinosti pogledati radni dokument službi priložen ovoj komunikaciji.

(148 % u 2003.; 123 % u 2008.). Unatoč znatnim trendovima pada ostale regije i ribarstvo i dalje bilježe prelov u odnosu na F_{MSY} .

U Komunikaciji o ribolovnim mogućnostima iz 2015.¹⁴ objavljeno je da su 2013. od 62 procijenjena stoka njih 32 bila izlovljena u skladu s MSY -jem¹⁵. U analizi iz ovogodišnjeg izvješća STECF-a¹⁶ navodi se da je 2014. 31 od ukupno 59 procijenjenih stokova izlovljen u skladu s MSY -jem¹⁷. Iako navodi podatke za 2013. i 2014., čini se da izvješće STECF-a ukazuje na moguće usporavanje dosadašnjeg trenda snažnog napretka prema MSY -ju. To usporavanje možda nije nužno uzrokovano isključivo prelovom, nego i promjenama uvjeta okoliša ili drugim biološkim čimbenicima.

Pa ipak, stokovi u Sredozemnom i Crnome moru u velikoj su mjeri prekomjerno izlovljeni i/ili su u lošem stanju. U Sredozemlju to osobito vrijedi za stokove koje uglavnom ili isključivo iskorištavaju brodari EU-a.

Baltičko more

U Baltičkome moru u 2016. četiri TAC-a utvrđena su na razini MSY -ja (zapadni i središnji stok haringe i iverka zlatopjega) ili ispod nje (losos iz glavnog bazena). TAC za zapadni bakalar, koji se smanjuje već godinama, u 2016. je ponovno smanjen za 20 %, a taj stok i dalje izaziva zabrinutost.

Smanjenjem TAC-ova za haringu u Botničkom zaljevu (-24 %), haringu u Riškom zaljevu (-10 %), papalinu (-5 %) te održavanjem razine TAC-a za losos u Finskom zaljevu ribolov će se usmjeriti prema MSY -ju. Losos u Finskom zaljevu ima zaštitni TAC, a za istočni bakalar vrijedi pristup s nedovoljno podataka. TAC za losos u glavnom bazenu održava se na niskoj razini kako bi dodatno pridonio poboljšanju stokova u vodama najsiromašnijima lososom.

Sjeverno more

Bakalar će se 2016. prvi put loviti u skladu s MSY -jem, čime će se omogućiti povećanje TAC-a od 15 %, a stok se oporavio do razina zabilježenih sredinom 1980-ih. TAC-ovi za koljak i koljušku za 2016. ponovno su u skladu s MSY -jem. Time je omogućeno povećanje od 30 % za koljak, ali je za koljušku zatraženo smanjenje od 6 %. TAC za škampe u Skagerraku i na područjima Fladen Grounds, Firth of Forth i Moray Firth omogućit će izlov u skladu s MSY -jem.

Ostali stokovi love se iznad F_{MSY} -ja, ili za njih ne postoji procjena MSY -ja. Bakalar u Kattegatu i dalje je na niskoj razini, ali se biomasa od 2009. povećala.

Pelagijski stokovi u sjeveroistočnom Atlantskom oceanu

Većina stokova haringe (Sjeverno more, Irsko more i Keltsko more) lovi se u skladu s MSY -jem, uz odgovarajući TAC tih stokova za 2016. Stanje je povoljno i za južni i zapadni stok šaruna, a TAC dopušta ribolov na razinama koje odgovaraju MSY -ju u 2016.

Na temelju sporazuma iz 2014. između Farskih otoka, Norveške i EU-a o održivom upravljanju skušom te uzimajući u obzir strategiju upravljanja dostavljenju ICES-u 2016., za 2016. dogovoren je TAC za 20 % manji u odnosu na razinu iz 2015. Taj ribolov i dalje je iznad F_{MSY} -ja. Između obalnih država nije postignut dogovor o ugotici pučinki. EU i Farski otoci svoje su jednostrane kvote temeljili na razini F_{MSY} -ja, a Norveška i Island

¹⁴ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o savjetovanju o ribolovnim mogućnostima za 2016. u okviru zajedničke ribarstvene politike, COM(2015)239 final, 2. 6. 2015.

¹⁵ Na temelju savjeta ICES-a iz 2014. u kojem se navode informacije o stoku iz 2013.

¹⁶ STECF-16-05, tablice 2., 3. i 4.

¹⁷ Na temelju savjeta ICES-a iz 2015. u kojem se navode informacije o stoku iz 2014.

svoje su kvote temeljili na višoj vrijednosti. U 2016. taj će ribolov biti znatno iznad F_{MSY} -ja. Obalne države nisu postigle dogovor oko atlantske haringe, ali se svih 5 stranaka suglasilo oko toga da svoje jednostrane kvote temelje na razini F_{MSY} -ja. Taj će ribolov 2016. biti nešto iznad F_{MSY} -ja zbog veće jednostrane kvote Farskih otoka.

Ibersko-atlantsko područje i Biskajski zaljev

Sjeverni stok oslića i dalje raste. Južni stokovi oslića i patarača iznad su sigurnih bioloških granica, ali im je izlov iznad MSY -a. Izlov grdobine je održiv, a stok je kvalitetan. Stok škampa (Kantabrijsko more i sjeverni Iberski poluotok) i dalje je osiromašen, za razliku od južnog stoka, koji je stabilan ili raste.

Izlov inćuna u Biskajskom zaljevu održiv je, stok je potpuno reproduktivan, a veličina je iznad donedavnog prosjeka. Ribolovna smrtnost lista nedavno se povećala, ali stok je unutar sigurnih granica. Za Biskajski zaljev i ibero-atlantske vode dostupan je samo ograničen broj procjena stokova.

Vode zapadno od Škotske, Irsko more i Keltsko more

Uočeno je poboljšanje stokova koljaka zapadno od Škotske i u Irskome moru, no bakalari i ugotica pučinka i dalje su na niskim razinama, s visokom stopom ribolovne smrtnosti i razinama odbacivanja ulova. Države članice i sektor izradili su tehničke mjere za smanjenje smrtnosti bakalara i izbjegavanje neželjenog ulova (npr. u Irskome moru). Za rješavanje mogućih teškoća u pogledu obveze iskrcavanja bit će potrebni znatni napor. Potrebno je uložiti više napora kako bi se poboljšalo znanje i analitička procjena u pogledu nekolicine stokova, poput pišmolja i bakalara na području VI. i bakalara u Irskome moru.

TAC-ovi bakalara i koljaka u Keltskome moru smanjeni su nakon što su prestali učinci nedavnog visokog prirasta. Poboljšani prirast u 2013. trebao bi dovesti do veće biomase bakalara 2017. U pogledu koljaka i dalje postoji problem odbacivanja ulova iako se smanjio ponajviše zahvaljujući obaveznoj upotrebi uređaja za izbjegavanje. TAC za pišmolj (koji podliježe obvezi iskrcavanja od 2016.) znatno je povećan. Na većinu stokova škampa sada se primjenjuje savjet o MSY -ju. Škampima u području Porcupine bank i dalje se upravlja na temelju nižeg TAC-a i sezonske zabrane ribolova.

Neki stokovi, među kojima bakalari u Irskome moru i škampi u dijelovima područja IX., na vrlo su niskim razinama. List u istočnom dijelu La Manchea još je u lošem stanju i 2015. uvedena je strategija upravljanja za oporavak stoka.

Dubokomorske vrste

Ribolovne mogućnosti za dubokomorske stokove utvrđuju se svake dvije godine, a TAC-ovi za 2017. i 2018. bit će dogovoreni u studenome. Komisija prati ispunjenje obveza koje su države članice preuzele za 2015. i 2016. i nastaviti će voditi računa o posebnim značajkama stokova.

Sredozemno i Crno more

U Sredozemnom moru određene riblje stokove uglavnom iskorištavaju ribarska plovila EU-a, dok se ostali iskorištavaju zajedno s državama izvan EU-a. *Ukupna razina prelova otprilike je 2 do 3 puta veća od F_{MSY} -ja¹⁸. Oko 9 % stokova lovi se ispod razine MSY -ja, a 9 % stokova iskorištava se na razinama sličnima MSY -ju¹⁹. Usprkos nedavnim*

¹⁸ Za pojedinosti vidi radni dokument službi priložen ovoj komunikaciji.

¹⁹ Jedan stok srdela (južno od Sicilije) i jedan stok dubokomorskih ružičastih kozica (Ligursko i sjeverno Tirensko more).

poboljšanjima broj stokova čije stanje nije poznato i dalje je velik. Za stokove kao što je oslić, trlja, grdobina žutka i ugotica pučinka trenutačne stope ribolovne smrtnosti do šest su puta veće od MSY-ja. Komisija radi na boljem prikupljanju podataka za sve relevantne stokove te je od STECF-a zatražila savjet o novim stokovima.

Stokovi koji se dijele s trećim zemljama još su u teškoj situaciji. Na razini EU-a i na međunarodnoj razini pripremaju se mjere za ostvarenje ciljeva MSY-ja.

U pogledu gospodarskog učinka približavanja MSY-ju isti potencijalni dobici od održivog ribolova utvrđeni u Sjevernom moru i na Atlantiku vrijede i za ribarstvo u Sredozemlju, gdje su stokovi osobito osiromašeni, a ribolovna smrtnost mora se znatno smanjiti kako bi pala ispod F_{MSY} -ja.

Postoje primjeri ribarstva u Sredozemlju u kojima se stokovi iskorištavaju brzinom koja omogućuje postizanje MSY-ja, a flota pokazuje pozitivne trendove, osobito u pogledu iskrčavanja (dubokomorske kozice roda *Pandalus* i trlje u južnom i središnjem Tirenskome moru). S obzirom na jako mješovitu prirodu ribarstva u Sredozemlju, učinci oporavka stoka nisu odmah vidljivi u profitabilnosti i zapošljavanju iz niza razloga, uključujući tržišne uvjete i fluktuacije cijena.

Na sastanku na visokoj razini o stanju sredozemnih stokova (Catania, veljača 2016.) dogovoreno je da je potrebno hitno djelovati kako bi se preokrenuli trendovi pada, uzimajući u obzir goleme teškoće koje se očekuju pri postizanju MSY-ja do 2020. za sve stokove. Dogovoreno je da države članice i dionici moraju surađivati s Komisijom pri utvrđivanju ključnih stokova i ribarstava u kojima treba djelovati te pri utvrđivanju odgovarajućih alata za to i vremenskog okvira za preokretanje trenda pada: predviđene su mjere primjene i provedbe postojećih pravila te pojačanog prikupljanja, dostupnosti i analize podataka.

Crno more i dalje je suočeno s velikim poteškoćama u pogledu upravljanja te upravljanja resursima, djelomično zbog dijeljenja stokova s trećim zemljama. Komisija će nastaviti surađivati s državama članicama i GFCM-om na poboljšanju stanja.

IZVJEŠĆE O PRIMJENI OBVEZE ISKRČAVANJA²⁰

Uredbom 2015/812 („skupna uredba”)²¹ Komisiji je uvedena obveza da dostavlja godišnja izvješća o provedbi obveze iskrčavanja²². To izvješće odnosi se na 2015. i temelji se na informacijama iz država članica, savjetodavnih vijeća i drugih izvora (sektorska udruženja, nevladine organizacije).

Ukupno gledajući, države članice primjenjuju niz mjera za *promicanje poštovanja obveze iskrčavanja*, uključujući *web*-mjest, forume za rasprave, publikacije sa smjernicama i savjetovanja o novim zahtjevima. Neke su države članice provele aktivne informativne kampanje, druge prilagođavaju izdavanje nacionalnih povlastica i upravljanje kvotama ili istražuju mogućnosti pojednostavnjenog upravljanja ribarstvom i smanjenja regulatornog opterećenja za ribare. Sektor su u razumijevanju obveza ometala kašnjenja u primjeni tzv. skupne uredbe.

Neke države članice odgodile su provedbu *kontrole i usklađenosti* odredaba do donošenja skupne uredbe, no usklađenost je općenito stupila na snagu u siječnju 2015. To je pomoglo u stjecanju praktičnog iskustva u pogledu obveze iskrčavanja, unatoč

²⁰ Sve obalne države članice predale su izvješća, a doprinose su dali i BALTFISH, PelAC, SWWAC, NSAC te MEDAC.

²¹ Uredba (EU) br. 2015/812 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015.

²² Članak 15. stavak 14. Uredbe (EU) br. 1380/2013 o ZRP-a.

neizvjesnosti u pogledu provedbe od strane država članica. Kontrolu i usklađenost se općenito prikazuje kao „učenje kroz praksu”, u kojem ima prostora za poboljšanja i prilagodbe. Potporu je dala Europska agencija za kontrolu ribarstva, a države članice surađivale su na zajedničkim planovima korištenja sredstava. Države članice regionalno utvrđuju rizike i s time povezane nadzorne i provedbene strategije kako bi osigurale ravnopravne uvjete. Prijavljeno je malo kršenja pravila.

U pripremi obveze iskrcavanja pridnenih vrsta za 2016., sektor i tijela vlasti surađuju u ispitivanjima nadzornih alata (npr. daljinsko elektroničko praćenje i CCTV), analizama provjere opasnosti zbog neusklađenosti te ispitivanjima ulova, osobito za planove za procjenu rizika. U nekim su regijama održane rasprave o prilagodljivosti među vrstama.

U ranoj fazi obveze iskrcavanja teško je procijeniti *socioekonomske učinke* obveze iskrcavanja. U tijeku su neki projekti gospodarskih procjena. Izvješća govore o mogućem povećanju opsega posla (rukovanje neželjenim ulovom i njegov prijevoz) i o tome da prihodi od prodaje nedoraslog ulova često nisu dovoljni za pokrivanje dodatnih troškova. Mala pelagijska plovila prijavljuju gubitke kada love velike količine vrsta za koje nemaju kvote: sektor naglašava da je zakup kvota znatno viši nego prije.

Malo je specifičnih naznaka dostupno u pogledu potrebe za prilagodbom *radnih uvjeta i prostorija za skladištenje na brodu*, ali neke informacije ukazuju na posebne potrebe, kao što je preispitivanje ribolovne prakse kako bi se posadi osigurala dovoljna razdoblja odmora te na probleme koji se odnose na stabilnost plovila. Promjene na brodovima hladnjačama uključuju stavljanje mreže na otvore za izlaz morske vode (kako se ispumpavanjem ne bi izbacilo i ribu) ili pečačenje otvora za izbacivanje otpada.

Iskranci nedorasli ulov ne može se upotrijebiti za izravnu prehranu ljudi. Moguća upotreba takvih ulova ovisi o (lokalnom) tržištu i potražnji kupaca ili prerađivača. Od država članica očekuje se potpora industriji u potrazi za novim tržištima (uključujući financiranje sredstvima EFPR-a); nisu prijavljene znatne mjere. Države članice zatražile su tumačenje pojma „izravna prehrana ljudi”, a Komisija je omogućila dijalog o tome. Očekuje se da se poboljšanjem selektivnosti i mjerama izbjegavanja s vremenom dodatno smanje razine neželjenog ulova.

Uzimajući u obzir obvezu iskrcavanja, nekoliko projekata *lučke infrastrukture* financiralo se sredstvima Europskog fonda za ribarstvo (2007. – 2013.). Potpora provedbi obveze iskrcavanja predviđena je u operativnim programima za razdoblje 2014. – 2020. koje je nedavno donio Europski fond za pomorstvo i ribarstvo.

U ovoj ranoj fazi nisu prijavljene *znatne poteškoće* zbog obveze iskrcavanja pelagijskih vrsta i u Baltičkome moru ni većih učinaka na ribolovne aktivnosti. U kontekstu višegodišnjeg plana za Baltik dogovorenom bi se prilagodbom postojećeg dopuštenog odstupanja u industrijskom pelagijskom ribolovu trebala riješiti zabrinutost zbog navodno nerealnih trenutačnih razina.

Ukratko, dosad su sektor i nadležna tijela poduzeli znatne napore kako bi ispunili zahtjeve u pogledu obveze iskrcavanja. Uvođenjem obveze iskrcavanja pridnenih vrsta od 2016. vrste koje ograničavaju ribolov doći će u prvi plan kao glavna prijetnja uspjehu provedbe obveze iskrcavanja. Sektor je zabrinut zbog mogućnosti da vrste koje ograničavaju ribolov uzrokuju smanjenje ili odgodu razmjene kvota, što je važno sredstvo za prilagodbu obvezi iskrcavanja. Ublažavanju problema trebala bi pridonijeti kombinacija provedbenih mjera ZRP-a. Međutim, bit će potrebna suradnja menadžmenta i sektora kako bi se pronašla optimalna kombinacija raspoloživih mjera u cilju uspostave provedive i održive obveze iskrcavanja. Detaljniji podaci nalaze se u radnom dokumentu službi priloženom ovoj komunikaciji.

ZAKLJUČAK

Komisija će nastaviti ambicioznu provedbu zajedničke ribarstvene politike iz 2014. i predložiti ribolovne mogućnosti za 2017. općenito u skladu s ciljevima MSY-ja navedenima u ZRP-u te će osigurati ostvarenje tih ciljeva što je prije moguće. Primjena prvog višegodišnjeg plana iz ZRP-a iz 2014. omogućuje postupno uvođenje tog instrumenta za upravljanje prioritetima u drugim morskim bazenima Unije i tako pospješuje ostvarenje glavnih ciljeva ZRP-a.

Europska unija sa svojim flotama i dalje napreduje prema održivosti i pravodobnom ostvarenju cilja MSY-ja. Može se činiti da se trend napretka u sjevernim vodama usporava, međutim, ukupna ribolovna smrtnost nastavlja se smanjivati i nema pokazatelja o ugroženosti napredovanja prema ostvarivanju cilja MSY-ja do 2020. Stanje na Sredozemlju je jako različito, uz spor napredak u pogledu znanja o resursima i u pogledu održivog iskorištavanja. Komisija mora povećati napore u područjima u kojima je napredak najsporiji.

U pogledu provedbe obveze iskrcavanja u prvim informacijama iz država članica i od dionika nakon njezina uvođenja 2015. nisu se pokazali nikakvi veći problemi. Međutim, predstoje brojni izazovi za koje će biti potrebni usklađeni naponi sektora i nadležnih tijela.

RASPORED

Planirani raspored djelovanja je kako slijedi.

Mjeseci	Mjera
Lipanj – rujan	Javno savjetovanje o komunikaciji
Svibanj/lipanj/listopad	Savjet ICES-a o stokovima
Srpanj	Seminar o savjetima o stokovima s dionicima
Rujan	Donošenje prijedloga TAC-ova za Baltičko more
Listopad	Vijeće o TAC-ovima za Baltičko more
	Donošenje prijedloga TAC-ova za dubokomorske stokove
Studeni	Vijeće o TAC-ovima za dubokomorske stokove
	Donošenje prijedloga TAC-ova za Atlantik / Sjeverno more / Crno more
Prosinac	Vijeće o TAC-ovima za Atlantik / Sjeverno more / Crno more